

Hallintovaliokunta 14.7.2020

Lausuntopyyntö

U 21/2020 vp Valtioneuvoston jatkokirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston U 2/2020 vp koskevasta jatkokirjelmästä eduskunnalle EU:n komission ehdotuksesta oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta. Kyseessä on EU:n komission 28.5.2020 antama muutettu ehdotus, jolla uuden rahaston määrärahoja korotettaisiin ja muutettaisiin varojen jakomenetelmää lisärahoitusehdotuksesta johtuen. Aiempi komission esitys uuden oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin luomisesta ja uuden oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta annettiin tammikuussa 2020. Kuntaliitto on antanut 9.3.2020 lausuntonsa U 2/2020 vp koskien. Lausunnon antaja huomauttaa, ettei E 64/2020 vp ole ollut käytettävissä nyt käsillä olevaa lausuntoa laadittaessa.

Komissio esittänyt lisärahaa - uuden rahaston painotukset edelleen hiilineutraalisuudessa ja alueiden talouden uudistumisen tukemisessa

Komission tavoitteena on nopeuttaa vihreään siirtymään tarvittavia investointeja Euroopassa ja siksi komissio esittää muutetussa ehdotuksessaan 32,5 miljardin euron lisärahoitusta oikeudenmukaisen siirtymän rahastoon (vrt. aiempi komission esitys 7,5 miljardia euroa) sekä monivuotisen rahoituskehysten, mutta pääosin uuden elpymisvälineen kautta. Suomen saantoon ehdotus tarkoittaisi huomattavaa kasvua suhteessa aiempaan komission esitykseen. 165 miljoonasta 968 miljoonaan euroon. Kytkeä rakennerrahastoihin säilyy edelleen eli monivuotisesta rahoituskehyksestä rahastoon tulevia varoja vastaan on edelleen siirrettävä EAKR- ja/tai ESR+ -rahoitusta vähintään 1,5-kertainen määrä. Siirtovelvoite ei koske elpymisvälineestä tulevia varoja.

Komission muutettu esitys ei sisällä muutoksia oikeudenmukaisen siirtymän rahaston tavoitteita, rakennetta ja rahastosta tuettavia toimia koskien. Kytkeä rakennerrahasto-ohjelmaan säilyy ja rahaston varojen käyttökohteet tulisivat rajautumaan vain tiettyjen maakuntien tai seutujen hyödynnettäväksi. On tärkeää, että uuden rahaston kytkeä tulevaan alue- ja rakennepolitiikan ohjelmatyöhön säilyy.

Kuntaliitto pitää U 21/2020 vp -jatkokirjelmässä esitettyä kansallista kantaa pääosin perusteltuna. Kyseessä on koko monivuotista rahoituskehystä koskevaan neuvottelukokonaisuuteen kuuluva osa. Toisaalta on huomioitava, että Suomen osalta oikeudenmukaisen siirtymän rahaston toimet olisivat komission helmikuussa antamassa esityksessä keskittymässä turpeen käytöstä luopumisesta aiheutuvien rakennemuutosten vaikutusten lieventämiseen ja uusien investointien tukemiseen. Kuntaliitto on muissa

yhteyksissä pitänyt tärkeänä, että turpeen käytöstä luopuminen toteutetaan hallitusti. Tämä edellyttää huolellista vaikutusten ennakkoarviointia ja nii-den mukaan kohdennettuja kansallisia tukitoimia kohtuut-tomien paikallisten ja alueellisten vaikeuksien välttämiseksi. Muutoksen toteuttamisessa on tärkeää hu-omioda alueellinen oikeudnmukaisuus.

Paikallisia ja alueellisia toimia tärkeä edistää

Lopuksi Kuntaliitto korostaa, että uuden budjettikehyksen puitteissa esitetyt rahoitusjärjestelmää ja ra-hastoja koskevat uudistukset on vietävä eteenpäin siten, että paikallis- ja aluetasolla pystytään edelleen edistämään vähähiilistä ja energiatehokasta kasvua sekä osaamista, työtä, kotoutumista ja osallisuutta edistäviä hankkeita ja investointeja. Kansallisessa toteutuksessa on huolehdittava, että kaupungeilla ja kunnilla on edelleen mahdollisuus osallistua panoksellaan EU-tavoitteiden toteuttamiseen.

SUOMEN KUNTALIITTO

Annukka Mäkinen
kehittämispäällikkö, aluekehitys

